

10/1045

TÜRKİYE  
MİLLÎ MECLİSİ  
S. 2282  
Tarih: 18.01.2014

## TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Tüketime sunulan gıdalarda, gıda güvenliğinin sağlanması, üreticilerin ve satış yerlerinin sürekli denetlenerek, insan sağlığını tehdit eden katkı maddelerinin kullanımının ve hijyen olmayan koşullarda üretim yapılmasının önlenmesi; gıda güvenliği konusunda toplumun bilinçlendirilmesi sorunların araştırılarak tüketilen gıdaların güvenilirliği konusunda toplumun bilinçlendirilmesi ve bu alanda alınacak bütün önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İktisadi İşleri Komisyonu'nun 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

1-FATMA KURTULAN  
2-SELAHATTİN DEMİRTAŞ  
3-GÜLTAN KIŞANAK  
4-AYLA AKAT ATA  
5-BENGİ YILDIZ  
6-AKIN BİRDAL  
7-EMİNE AYNA  
8-HASİP KAPLAN  
9-HAMİT GEYLANI  
10-İBRAHİM BİNİCİ  
11-M. NURİ YAMAN  
12-MEHMET NEZİR KARABAŞ  
13-MEHMET UFUK URAS  
14-OSMAN ÖZÇELİK  
15-ÖZDAL ÜÇER  
16-PERVİN BULDAN  
17-SEBAHAT TUNCEL  
18-SEVAHİR BAYINDIR  
19-SIRRI SAKIK  
20-ŞERAFETTİN HALİS

VAN  
DİYARBAKIR  
DİYARBAKIR  
BATMAN  
BATMAN  
DİYARBAKIR  
MARDİN  
ŞIRNAK  
HAKKARİ  
ŞANLIURFA  
MUŞ  
BİTLİS  
İSTANBUL  
SİİRT  
VAN  
İĞDIR  
İSTANBUL  
ŞIRNAK  
MUŞ  
TUNCELİ

## GEREKÇE

Güvenli gıda tüketimi, halk sağlığı açısından son derece önemlidir. Gıda tüketimine bağlı sağlık sorunlarının yaşanmaması amacıyla, gıda üretim, tüketim ve satış yerleri denetiminin sıkı ve etkin biçimde yapılması gerekmektedir.

Gıda güvenliği gıda kaynaklı hastalıklara neden olan biyolojik, fiziksel ve kimyasal etkenleri önleyecek şekilde gıdaların işlenmesi, hazırlanması, depolanması ve son tüketiciye sunulmasını tanımlayan bilimsel bir sistem döngüsüdür. Gıda kaynaklı hastalıklar, insan sağlığı üzerinde özellikle çocuklar, yaşlılar ve hamilelerde ciddi bir tehlike oluşturmaktadır.

Özellikle uygun olmayan teknolojik ve hijyenik olmayan koşullarda üretilen ve "merdiven altı" diye tabir edilen gıda maddelerinin satışının engellenmesinin halk sağlığı açısından hayati önem taşıdığı aşikardır. Ancak Türkiye'de genel olarak özellikle açıkta satılan etiketsiz, ambalajsız, son kullanma tarihi geçmiş; Tarım ve Köyişleri Bakanlığı üretim izni olmayan ürün satışı ve tüketimi son derece yaygındır. Kayıt dışı ve merdiven altı gıda satışının önlenmesi için bu güne kadar alınmış etkili önlemler bulunmamakla beraber, söz konusu üretim şekillerine göz yumulmakta, halk sağlığını tehdit eden üretim şekillerine izin verilmektedir.

Gıda güvenliği hakkında mevzuatta, gıda güvenliğinin ve kalitesinin temini için gıda işyerlerinin asgari teknik ve hijyenik şartları ile gıda ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin gıda mevzuatına uygunluğunun denetimi ve kontrol hizmetleri ile işyeri sorumluluklarına dair usul ve esasları belirlenmiş olmakla beraber, söz konusu mevzuata bağlı kalınmamakta, bu yönlü denetim ve kontroller yok denecek kadar az olmaktadır. Türkiye'de fırınlar, pastaneler, yemek firmaları ve diğer gıda üretimi yapan yerler bir bütün olarak periyodik şekilde denetlenmeli, kar amacı güderek sağlıksız gıda üretimi yapan ve hijyen koşulları tüketime uygun olmayan üretici firmalar kapatılmalıdır. Üretim, işleme, dağıtım, depolama ve satışın çeşitli aşamaları ile gıda ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin, insan sağlığı açısından ve gerekli görüldüğü takdirde hayvan ve bitki sağlığı ile çevre açısından taşıyabileceği riskler hakkında kapsamlı denetimler yapılmalıdır.

Gıda güvenliğine yönelik olarak denetimlerin sağlıklı bir biçimde yürütülmemesi, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın yeterli kadroyu ve teknik imkânları sağlamamasından kaynaklıdır. Türkiye'de katkı maddesi olarak kullanılan maddelerin çoğu sağlık açısından uygun olmamakla beraber, tüketime sunulan maddelerin çoğunda temel gıda olarak da üretilen ürünle ilgisi olmayan maddelerin kullanımı son derece yaygındır. Geldiğimiz aşamada toplum olarak ne tükettiğimizi, gıdaların hangi koşullarda üretildiğini ve ne içerdiğini bilemez durumdayız.

Sağlıksız üretim şekilleri kimi zaman deşifre ediliyor olsa da bunların büyük çoğunluğu bu şekilde üretimine devam etmektedir. Türkiye'de gıda güvenliğinin sağlanmasını engelleyen en büyük sorun merdiven altı üretim olmakla beraber, uygun üretim yöntemlerinde bile az maliyetle üretimin yapılmasının amaçlanması, tüketime uygun olmayan kalitesiz ürün ve katkı maddelerinin kullanılması karşı karşıya kalınan bir durumdur.

Toplum sağlığının korunması ve sağlık koşullarının geliştirilerek yüksek düzeyde tutulması, ayrıca halkın sağlıklı ve kaliteli gıdalarla beslenmesinin sağlanması ve sağlam kuşakların yetiştirilmesi için gıdaların üretimden tüketime kadar kontrol altında bulundurulması devletin temel görevlerindendir. Gıda güvenliği konusunda sağlıklı istatistik bulunmamakta, doğru rakamlara ulaşmak sorun olmaktadır. Bu da tüketici sağlığını olumsuz olarak etkilemekte ve gıda sektöründe olumlu gelişimi engellemektedir. Bu konuda gereken önlemler biran önce alınmalı, ilgili kamu otoriteleri arasında koordineli çalışma sağlanarak kayıt dışı üretim kayıt altına alınmalı; sağlıksız koşullarda üretimin yapılmasının ortadan kaldırılması ve sürekli bir denetimin sağlanması için gerekli önlemler alınmalıdır.